

αβέρτα κουβέρτα

Τρίτη, 29 Ιανουαρίου 2013
4:06 πμ

24

Σημασία

Οι φράσεις είναι "γαμιάται αβέρτα" ή "γαμιάται αβέρτα κουβέρτα"

Ολοσχερώς, καθ' ολοκληρίαν. Αναιδώς, σε κοινή θέα.

Τα συστατικά της φράσης

Οι δύο λέξεις είναι ιταλικές

coperta

Καλυμμένη = μετοχή του coprire.

Το Ιταλικό **coperta** ή **coverta** = κάθε τι που χρησιμοποιείται ως σκέπασμα. Συνήθως όμως η λέξη χρησιμοποιείται για το γνωστό κλινοσκέπασμα, την κουβέρτα.

Μεταφορικά στα Ιταλικά σημαίνει και την κάλυψη, το πρόσχημα, την πρόφαση, την απόκρυψη, το κουκούλωμα.

Το ουδ **Coperto** (Γαλ. **Couver**, κουβέρ) είναι ποσό χρέωσης για το τραπεζομάνηλο, τις πετσέτες, τα πιάτα, τα ποτήρια και τα μαχαιροπήρουνά σε εστιατόριο. Επειδή το coperto είναι το κάλυμμα του τραπέζιου, το καταπέτασμα, το τραπεζομάνηλο το κουβέρ ονομάστηκε κατά συνεκδοχή όλο το σύνολο των σύνεργων αυτών.

Στο Ναυτικό λεξιλόγιο σημαίνει το **κατάστρωμα**, το πάτωμα που σκεπάζει το κύτος του πλοίου. [Σημ 1](#)

Κατά συνεκδοχή σημαίνει και **το πλήρωμα*** του καταστρώματος, τους ναύτες.

* Παρόμοια συνεκδοχή είναι το φουσατό : στρατόπεδο αλλά και η στρατοπεδευμένη εκεί μονάδα στρατού. Πβλ: « των έχθρων τα φουσατά πέρασαν... »

αβέρτα

Προστακτική του ρήματος **avvertire** < από το λατινικό **AD-VERTERE*** που σημαίνει κυριολεκτικά κατευθύνω διευθύνω προς κάτι (εδώ εννοείται κατευθύνω τον νου μου, έχω το νου μου) που σημαίνει : μαθαίνω , πληροφορούμαι, προσέχω, έχω κάτι στο νου μου. Άρα το **αβέρτα** σημαίνει μάθε, πληροφορήσου η και μεταβατικά πληροφορήσε κάποιους άλλους, δηλ. στρέψε την προσοχή τους, κάνε τους να στραφούν προς κάτι. Αν μαλιστα λαβουμε υποψη την συνεκδοχική σημασία του coperta κουβερτα: καταστρωμα> πληρωμα καταστρώματος τότε η φραση ερμηνευεται ειδοποιησε το πληρωμα του καταστρώματος, ολους τους ναυτες. Δηλ. τρέχα κοσμε να πηδήξεις.

Πβλ Γαλ. Anvertir Αγγλ. Advertise

Το **VERTERE** προέρχεται από το παλαιότερο **VORTERE** στρεφομαι, περιστρεφομαι. Η ριζα είναι **VART-** , σανσκριτική, απ' όπου τα παραγωγα versus, verso στροφή, στιχος, αλλά και το **VARTUKAS** απ' όπου το Βυζαντινό [βαρδούκιον](#).

απέρτα

Θηλυκό της μετοχής αορίστου του ιταλικού ρήματος **aprire** = ανοίγω. Δηλ. η ανοιγμένη.

In aperto σημαίνει : στα ανοικτά, υπαιθρίως, σε μη στεγασμένο χώρο.

Αν προκειται για απερτα αντι του αβερτα (από παρακουσμα) τότε σημανει με ανασηκωμενα τα σκεπασματα, ασυστολα, όπως οι πόρνες.

ΦΡΑΣΗ

avverta coperta

Ειδοποίησε το κατάστρωμα και κατ' επέκταση: Κοινοποίησε, πέστα σε όλους
Λέγεται "**Αβέρτα κουβέρτα**" βλ. Φράση: "**αυτή γαμιέται αβέρτα κουβέρτα**" και εννοούμε: "**στα φανερά, ασύστολα**", "**κατ' εξακολούθηση**", "**πάρε κόσμε**", "**όσοι πιστοί προσέλθετε**". Υπονοείται ότι το ασύστολο περιλαμβάνει και μια άμετρη ανεκτικότητα για το ποιος θα είναι ο επιβήτωρ.

aperta coperta

Αν δεχθούμε πως η αρχική φράση ήταν έτσι τότε το απέρτα κουβέρτα θα σήμαινε επί ανοικτού καταστρώματος = στα φανερά. Αλλά και με ανοικτό το κλινοσκέπασμα (δηλ. όπως οι πόρνες). (βλ. **κασας***).

Άλλα και με την μεταφορική σημασία του κουβέρτα σημαίνει ανενδοίαστα, απροκάλυπτα, χωρίς να τηρούνται τα προσχήματα.

Και αυτό μπορεί να είναι μια εξήγηση για την παραπάνω φράση.

* Κασωρίς, κάσα, κασόμπρα: πόρνη, από το κάσας, -ου ή κασᾶς, -οῦ, ὄ, χαλί ή δέρμα για κάθισμα, σέλα, σε Ξεν. (πιθ. περσική λέξη).

aperta o coperta

Σκεπασμένη ή ξεσκεπαστη. Δηλαδή με κάθε τρόπο, αδιαφορώντας αν την βλέπουν ή όχι

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Σημ 1

Coperto

Κατάστρωμα, υποκοριστικό του coperto είναι η Copertina:καταστρωματάκι, ή σκεπασματάκι. Πβλ και το παιδικό λάχνισμα. Αυτό που λέγαμε για να "τα βγάλουμε", ποιος δηλαδή θα "τα φυλάει", στο κρυφτό.

Κοπερτί το κοπερτί Τάπι τάπι ρούσι Κοπερτί το κοπερτί Τάπι τάπι ι γκρί	Copertino copertino Tappa tappa i Russi Copertino copertino Tappa, tappa i Greci	Σκεπασματάκι, σκεπασματάκι κουκούλωσε τους Ρώσους Σκεπασματάκι, σκεπασματάκι Κουκούλωσε τους Έλληνες
---	---	---

Ίσως παλαιότερη ευχή από τότε που οι Έλληνες καρτερούσαν να έρθει ο Μόσκοβος να φέρει το σεφέρι. Το κουκούλωσε δεν έχει την έννοια του «συγκαλύπτω» αλλά του «προστατεύω». Το σκεπάσματα είναι η «άγια σκέπη», το μαφόριο (τσεμπέρι) της Παναγίας, που του αποδίδονταν θαυματουργές ιδιότητες. Βλ. της παναγιας τα ματια.

Αβέρτης

Πλευρικό διακοσμητικό αλλά και αναγνωριστικό άλογου.

Ασχετο όμως με το θέμα μας.^{9245.2 [25]}

ΑΒΕΡΤΑ. ΑΒΕΡΤΗΣ.

Ἀβέρτα, sive ἀβέρτης. Averta. Equi ornamentum laterale, pectori substriatum. Glossæ Servij. Averta. ἀβέρτης. Suidas. ἀορτίω λέγουσιν οἱ πολλοὶ νῦν ἀβέρτιω. μακεδονικὸν δὲ καὶ τὸ σκεῦος καὶ τὸ ὄνομα. Sed ἀβέρτα non est Macedonica dictio, ne quid erres in intellectu verborum Suidæ, at ἀορτής. Hesychius tibi explicabit, cujus ista verba. ἀορτής, ξιφιστής ὑπὸ μακεδόνων. Imò ad Latinam linguam refertur, cujus manifesta iudicia præ se fert. Basilic. Eclog. LVIII. ἐπὶ δὴ ἔτ' ἵππων χρὴ φροντίζειν, ἐξήκοντα λίτρας ἐχέτω ἡ σέλλα, ἔο χαλινὸς. ἢ δὲ ἀβέρτα, τριπέτι τὸ ὑπομάχαλον, ὅπερ Πηφιέρε' καὶ τῷ νώτῳ (καλεῖται δὲ ἀβέρτα ἔκ τ' ἀπεστροφῆται) ἔσω τῆσθε αὐτὸ ἐξήκοντα λιτρῶν. εἰ δέ τις ὑπὲρ τῆτο ποιῆσθαι τὸ ὠρσμένον μέτρον, ἡ σέλλα αὐτὸ κατὰ κλαοθήσει, καὶ ἡ ἀβέρτα δημολήσεται. Et in l. quoniam. XII. C. de Curf. Publ. Sexaginta libras sella cum frenis, sexaginta itidem averta non transeat, eâ conditione, ut si quis præscripta Imperatoris moderaminis libramenta transcenderit, ejus sella in frustra cadatur, averta verò fisci juribus deputetur. Videatur quoque l. rhede. XLVII. Cod. Theodof. eodem Titulo. & l. si aurum XLVI. II. ibidem. Hinc Avertarius in l. cunctis. LI. Cod. Theod. titulo citato. Præterea illud adjungimus, ut parhippam vel avertarium nullus accipiat, nullus impunè præsumat. Invenio etiam in Glossis veteribus. Liba. ἀβέρτης. Hodie καβέρτα dicunt.

Η κουβέρτα του Ηλία Πετροπουλου

αβέρτα - κουβέρτα.

Ἡ ἔκφραση δεν δημιουργήθηκε τελευταία, ὅπως νομίζει ὁ Ζάχος. Στὴν φυλακὴ τὸ μπαρμποῦτι τὸ παίζουν ὀλημερίς σὲ κάποιον κελί πού βρίσκεται στὸ τέρμα ἑνὸς διαδρόμου, ὁπότε ὁ τσιλιαδόρος μὸλις σκάσει μύτη κἀνας φύλακας, εἰδοποιεῖ μὲ σινιάλο τὴν μπαρμπουτιέρα. Ἐπίσης, παίζουν μπαρμποῦτι τὴ νύχτα στοὺς θαλάμους (ιδίως στὴν *πρεσβεία*), ἀμέσως μετὰ τὸ σιωπητήριον πού σημαίνει τὸ καμπάνι τῆς φυλακῆς. Σ' αὐτὴ τὴν περίπτωσι παίζουν φανερά πάνω σὲ μιά κουβέρτα, πού ἀπλώνουν κατὰχαμα, **ἔξ ου** ἢ ἔκφραση αβέρτα - κουβέρτα. Φυσικά, ὁ φύλακας τῆς υπηρεσίας βλέπει ἀπὸ τὸ παραθυράκι τῆς πόρτας τοῦ θαλάμου τὸ τί συμβαίνει καὶ ἀρχίζει τίς φοβέρες, ὁπότε οἱ μάγκες τοῦ ἀπαντοῦν θὰ μᾶς τὰ κλάσεις κτλ. Ὁ φύλακας δεν μπορεῖ νὰ μπει στὸν θάλαμον, γιατί αὐτὸ ἀπαγορεύεται αυστηρότατα. Ὅταν, ὅμως, τὸ επεισόδιον πάρει διαστάσεις, καταφθάνει ἕνας ὑπαρχιφύλακας μὲ μιά κουστωδιά φυλάκων, καί, τότε, ἀνοίγουν τὴν πόρτα καὶ μπουκάρουν στὸν θάλαμον. Ἐννοεῖται ὅτι, οἱ μάγκες ἀμέσως μοιράζονται τὰ πακέτα τῶν τσιγάρων, διπλώνουν τὴν κουβέρτα, ἐξαφανίζουν τὰ ζάρια, πέφτουν στὰ ντιβάνια, καί, ἀρχίζουν δῆθεν νὰ ροχαλίζουν.

Σχόλιο

Μια τελειῶς διαφορετικὴ ἐκδοχή. Ἡ φράση ἦταν γνώστη ἀπὸ τὸν μεσαιῶνα.

Ἡ κουβέρτα εἶναι ἡ κουβέρτα τοῦ πλοίου, τὸ κατὰστρωμα καὶ ὁ Πετρόπουλος κάνει λάθος με τὸ **ἔξ ου** του.

Το αβέρτα του Ζαχου ²¹⁶

ἀβέρτα= ὁμολογημένα φανερά, ἐλεύθερα.

σημαίνει: συνεχῶς. 'Ἀπ' τὸ ἰταλικὸν averta ἢ καὶ τὸ γαλλικὸν avertir= προειδοποιῶ, καταγωγῆς ἀπὸ τὸ λατινικὸν advertere= προκαλῶ, προειδοποιῶ τὸν ἀντίπαλον στὴ διάρκεια τοῦ ἀγῶνα. Προπολεμικὰ ὑπῆρχε ἡ ἔκφραση «**ἀβέρτα μπάνκα**»= μὲ προειδοποίησι τῆς κάσσης, δηλαδή **μὲ ἀνοιχτὰ χαρτιά**, μὲ ὁμολογημένα, μὲ φανερά χαρτιά. Ἡ ἴδια ἔκφραση λεγόταν καὶ αβέρτα μπάνκα καὶ **φόρα φανάρια** μὲ τὴν ἴδια σημασίαν. Ἄλλη ἔκφραση: **Ζούλα κι' ἀβέρτα**. Ὁ Καπετανάκης δίνει το

παράδειγμα: Παίζατε ελεύθερα τήν Πρωτοχρονιά...Μμμ· Όχι καί μπίτ ελεύθερα, ζούλα κι αβέρτα...
Τελευταία όμως τό άβέρτα πέρα από τή σημασία φανερά, όμολογημένα, ελεύθερα, πήρε καί τήν
σημασία του συνεχώς, γιατί ό,τι γίνεται φανερά κι ελεύθερα, γίνεται καί λιγότερο σπάνια άπ όταν
γίνεται κρυφά.

Έτσι τό αύτή γαμιέται άβέρτα σημαίνει ελεύθερα, όμολογημένα καί συνεχώς. Τελευταία
δημιουργήθηκε καί ή έκφραση άβέρτα κουβέρτα όπου ή σημασία του συνεχώς είναι σχεδόν κυρίαρχη.
Κι ενώ ή έκφραση πάρθηκε άπ τή ναυτική γλώσσα καί έχει σάν πρώτη σημασία τό: μέ έλεύθερο
κατάστρωμα, ό όρος κουβέρτα λειτουργεί μόνο σάν ήχος λόγω της όμοιοκαταληξίας του μέ τό άβέρτα.
Σημ

Ιταλικο **a verta** δεν υπαρχει. Δες δικη μου ερμηνεία.

Ο Ζάχος επρεπε να πεί «Τελευταία δοθηκε στο άβέρτα κουβέρτα ή σημασία του συνεχώς» .

Βιβλιογραφία

9245

Τίτλος: Ioannis Meursi Glossarium graeco-barbarum

Συγγραφέας: Johannes Van Meurs

Εκδότης: Basson

Έτος:

216

Τίτλος: ΛΕΞΙΚΟ ΤΗΣ ΠΙΑΤΣΑΣ - ΑΡΓΚΟ

Συγγραφέας: ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΠΑΠΑΖΑΧΑΡΙΟΥ

Εκδότης: ΚΑΚΤΟΣ

Έτος:1999

9896

Συγγραφέας: ΗΛΙΑΣ ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ

Τίτλος: ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ ΤΟΥ ΥΠΟΚΟΣΜΟΥ

Εκδότης:ΝΕΦΕΛΗ